

Uitspraak nr. 102 van de Verbondscommissie Samenloop inzake "vervangende heftruck"

Betreft: AVB-verzekering/garageverzekering

Partijen: Verzekeraar A

en

Verzekeraar B

Verzekeraar A en verzekeraar B hebben zich ter verkrijging van een uitspraak van de Verbondscommissie Samenloop tot deze commissie gewend ter beslechting van een geschil dat tussen partijen is gerezen.

Feitelijke gegevens

Op 13 augustus 1996 werd in een van de bedrijfsgebouwen van Y een medewerker van de firma Y, de heer X, tijdens het laden en lossen van achteren aangereden door een heftruck, die bestuurd werd door een collega-werknemer van Y. Omdat een van de heftrucks die Y had geleast van Z, in reparatie was bij Z werd op dat moment van een inruil-heftruck gebruik gemaakt.

Y heeft een AVB-verzekering gesloten bij verzekeraar A.

Z heeft een verzekering voor garagebedrijven gesloten bij verzekeraar B.

Partijen verschillen van mening over de vraag wie dekking dient te verlenen.

Het geschil

In zijn memorie van eis stelt verzekeraar A:

1. Y heeft een AVB-verzekering bij verzekeraar A.
2. Y heeft voorts een landmateriaalverzekering bij verzekeraar C voor onder meer drie pallettrucks.
3. Y heeft deze pallettrucks geleast van Z. Z heeft een verzekering voor garagebedrijven afgesloten bij verzekeraar B.
4. Op 13 augustus 1996 was een pallettruck in reparatie bij Z. Bij Y was op dat moment een inruil heftruck in gebruik.
5. Op 13 augustus 1996 wordt een productie-medewerker/inpakker van Y, de heer X tijdens het laden en lossen van achteren aangereden door de ingeruilde vorkheftruck, die bestuurd werd door een andere werknemer van Y in één van de bedrijfsgebouwen van Y. Tengevolge van dit ongeval heeft de heer X lichamelijk letsel opgelopen.
6. Bij aangetekende brief van 19 december 1996 heeft de raadsman van de heer X, Y aansprakelijk gesteld voor de door de heer X geleden en nog te lijden materiële en immateriële schade op grond van art. 7A:1638x (oud) BW (thans art. 7:658 BW) dan wel art. 7:170 BW en de buitengerechtigde kosten.

7. Bij brief van 5 oktober 1998 heeft verzekeraar A aan de raadsman van Y, bericht dat zij zorg zal dragen voor een schaderegeling en de door de heer X geleden en nog te lijden schade zal vergoeden. Tevens heeft verzekeraar A bericht dat de verzekeraars onderling zullen uitmaken wie welk deel van de schade voor haar rekening zal nemen.
8. De betrokken verzekeraars, te weten verzekeraar A en verzekeraar B, verschillen van mening over de vraag voor wiens rekening uiteindelijk de verplichting tot betaling van schadevergoeding komt.

Polis van verzekeraar A

9. Hierna zal ik uiteenzetten op welke gronden verzekeraar A tot het standpunt is gekomen dat verzekeraar B in het onderhavige geval dient uit te keren en niet verzekeraar A.
10. De verzekering van verzekeraar A art. a bepaalt: *"De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor schade in verband met het houden,(laten) gebruiken of besturen van motorrijtuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen. Deze beperking geldt niet ten aanzien van : ... . Niet-kentekenplichtige voertuigen Schade veroorzaakt met of door niet-kentekenplichtige motorrijtuigen, ... Indien ten tijde en ter plaatse van het veroorzaken van de schade een verplichting geldt tot het verzekeren van de aansprakelijkheid voor niet-kentekenplichtige motorrijtuigen overeenkomstig de WAM of een analoge wet, dan dekt de verzekering slechts het meerdere boven hetgeen verzekerd is of verzekerd had dienen te zijn; ..."*
11. Het ongeval is veroorzaakt tijdens het laden en lossen op een bedrijfsterrein van Y. Uit de uitspraak van het Benelux Gerechtshof van 23 oktober 1984, NJ 1986, 458 volgt dat een dergelijk ongeval niet gedekt is onder de WAM, daar het (kort gezegd) een zogenaamd werkrisico betreft en geen verkeersrisico. Verzekeraar A heeft daarom aanvaard dat in casu de schade in beginsel onder het dekkingsbereik van artikel a van de betreffende AVB valt.
12. Echter de AVB bevat in art. b een samenloop-bepaling, die luidt:
"Indien de aansprakelijkheid welke door deze verzekering is gedekt, eveneens is gedekt door een andere polis - al dan niet van oudere datum, respectievelijk daarop zou zijn gedekt indien de onderhavige verzekering niet zou hebben bestaan - geldt de onderhavige verzekering als excedent van de andere polis..."

Het betreft derhalve een zgn. "harde" samenloopclausule.

In artikel c is een regeling opgenomen - indien een andere assuradeur zich op eenzelfde harde samenloopclausule kan beroepen - op grond waarvan de AVB dekking is beperkt tot dat deel van de schade dat zich verhoudt tot de gehele schade als het toepasselijke verzekerde bedrag per gebeurtenis onder deze polis zich verhoudt tot het totaal van de verzekerde bedragen onder deze en de in artikel c bedoelde polis of polissen.

Dit artikel c is in casu niet van toepassing, omdat de hierna te bespreken polis van verzekeraar B niet een vergelijkbare harde samenloopclausule kent.

13. Polis van verzekeraar B

In het onderhavige geval is het ongeval tevens gedekt door de polis van verzekeraar B, welke polis geen samenloopartikel bevat. Art. p van rubriek bijzonderen voorwaarden motorrijtuigrisico bepaalt:

“Met voorbijgaan aan het hetgeen anders in de polisvoorwaarden mocht zijn bepaald wordt deze verzekering met betrekking tot aan de verzekeringnemer toebehorende motorrijtuigen, geacht te voldoen aan de door de krachtens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.) te stellen eisen....

r.1 Aansprakelijkheid/schade

Verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade aan personen en zaken veroorzaakt door of met het motorrijtuig.

r.3 Verhuur

Verzekerd is schade, veroorzaakt door een aan de verzekeringnemer toebehorend motorrijtuig, terwijl dit was verhuurd of ter beschikking gesteld aan een cliënt wiens motorrijtuig terzelfdertijd aan de verzekeringnemer was toevertrouwd of wiens bij verzekeringnemer gekocht motorrijtuig nog niet kon worden afgeleverd.”

14. Wanneer art. r.3 van de polis van verzekeraar B wordt toegepast in het onderhavige geval leidt dat tot het volgende. De heer X is aangereden door een vorkheftruck van Z, die Z aan Y ter beschikking had gesteld, omdat de oorspronkelijk aan Y geleaste vorkheftruck aan Z was teruggegeven ter reparatie. Dientengevolge is er dekking onder de verzekering van verzekeraar B.

15. Aangezien de AVB-polis van verzekeraar A een harde samenloopclausule bevat, terwijl de polis van verzekeraar B geen (harde) samenloopbepaling bevat, is verzekeraar B gehouden de hele schade krachtens de (ten behoeve van Z afgesloten) verzekering voor garagebedrijven te vergoeden. Namens verzekeraar A wordt dan ook verzocht dat uw Commissie dienovereenkomst zal oordelen.”

In zijn memorie van antwoord stelt verzekeraar B:

“ Feiten en omvang geschil

1. Verzekeraar B kan het in het verzoek van 26 juli 1999 sub 1 tot en met 8 over de feiten gestelde, erkennen.
2. Naar de mening van verzekeraar B is in deze zaak van doorslaggevend belang het feit dat Y (op grond van een AVB-polis verzekerd bij verzekeraar A) door haar werknemer, de heer X aansprakelijk is gesteld voor de door hem als gevolg van een arbeidsongeval van 19 december 1996 geleden en te lijden schade en wel op grond van art. 7a: 1638x (oud) BW (thans art. 7:658 BW) en subsidiair op grond van art. 6:170 BW.
3. Door verzekeraar A is, mede namens Y, aansprakelijkheid erkend (zulks overigens naar de mening van verzekeraar B terecht) en wel op grond van de door de raadsman van de heer X aangehaalde argumenten en rechtsgronden (d.w.z. art. 7:1638x BW en art. 6:170 BW), derhalve op grond van de op Y, rustende werkgeversaansprakelijkheid.

4. Verzekeraar A heeft daarbij (en dat blijkt ook uit het verzoek) erkend, dat de onderhavige (werkgevers) aansprakelijkheid onder de dekking van de tussen Y en verzekeraar A gesloten AVB-polis valt.
5. De bij verzekeraar A gesloten AVB-polis bevat inderdaad de door verzekeraar A in het verzoek van 26 juli 1999 aangehaalde samenloopbepaling, welke bepaling aan te merken is als een harde samenloopclausule/na-u-clausule.
6. Verzekeraar A stelt zich, blijkens haar verzoek, op het standpunt dat er sprake is van samenloop en dat (ook) de door Z met verzekeraar B gesloten garagepolis voor de onderhavige schade dekking biedt. Daarbij stelt verzekeraar A dat de garagepolis van verzekeraar B primaire dekking dient te bieden, omdat deze polis, anders dan de AVB-polis van verzekeraar A geen harde samenloopclausule kent.
7. Verzekeraar B acht het standpunt van verzekeraar A onjuist, omdat de garagepolis van verzekeraar B geen dekking biedt voor de onderhavige (werkgevers)aansprakelijkheid van Y, zoals verzekeraar B hierna nader uiteen zal zetten.
8. De garagepolis van verzekeraar B kent vier rubrieken, waarvan ten deze relevant is de rubriek "Bijzondere voorwaarden Motorrijtuigenrisico".
9. In het kader van de beoordeling van het onderhavige geschil zijn niet (alleen) de door verzekeraar A in het verzoek van 26 juli 1999 aangehaalde polisvoorwaarden van belang, maar (ook) en met name de navolgende voorwaarden:
*"Met voorbijgaan aan hetgeen anders in de polisvoorwaarden mocht zijn bepaald wordt deze verzekering met betrekking tot aan de verzekeringnemer toebehorende motorrijtuigen, geacht te voldoen aan de door de krachtens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.) te stellen eisen.
 Deze verzekering voldoet eveneens aan de wettelijke bepalingen omtrent verplichte aansprakelijkheidsverzekering van de landen buiten Nederland, waarvoor deze verzekering geldig is.*

Artikel q DEFINITIES

q.1 VERZEKERDEN

Verzekerden krachtens deze voorwaarden zijn:

- a. de verzekeringnemer;
- b. de bestuurder en de passagiers van een aan de verzekeringnemer toebehorend motorrijtuig, mits zij met uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van de onder a genoemde gebruik maken van het motorrijtuig;
- c. de bestuurder en de passagiers van een aan een cliënt toebehorend motorrijtuig gedurende het tijdvak dat de cliënt zijn motorrijtuig aan de verzekeringnemer heeft toevertrouwd.

q.2 MOTORRIJTUIG .....

Artikel r OMSCHRIJVING VAN DE DEKKING

r.1 AANSPRAKELIJKHEID/SCHADE

Verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade aan personen en zaken veroorzaakt door of met het motorrijtuig.

10. Uit deze polisvoorwaarden blijkt derhalve dat de garagepolis van verzekeraar B in het geheel geen dekking biedt voor de werkgeversaansprakelijkheid van Y.
Immers art. r.1 bepaalt allereerst dat slechts verzekerd is de aansprakelijkheid van de in de polis genoemde verzekerden, waarvan een nadere definitie gegeven wordt in art. q 1..
11. Verzekerden onder de garagepolis van verzekeraar B zijn blijkens art. q.1. van de garagepolis slechts:
  - de verzekeringnemer, derhalve Z en de aan dit bedrijf gelieerde en in het polisblad nader aangeduide ondernemingen, waaronder uitdrukkelijk niet Y;
  - de (gemachtigd) bestuurder en passagiers van een aan de verzekeringnemer toebehorend motorvoertuig;
  - de bestuurder en passagiers van een aan een cliënt toebehorend motorvoertuig, gedurende de tijd dat dit motorvoertuig aan de verzekeringnemer is toevertrouwd.
12. In casu is Y aangesproken in haar hoedanigheid van werkgeefster van de heer X en de bij het ongeval betrokken bestuurder van de heftruck. De aangesproken en ook aansprakelijke partij, Y, heeft echter niet te gelden als verzekerde onder de polis van verzekeraar B, immers Y is noch de verzekeringnemer van verzekeraar B, noch (zelf) de gemachtigd bestuurder van de heftruck.
13. De aansprakelijkheid van Y is derhalve niet gedekt onder de garagepolis. Dit is overigens geheel in overeenstemming met het bepaalde in art. 3.1 WAM (aan welke wet de polisvoorwaarden, blijkens de opgenomen WAM-strik, geacht moeten worden te voldoen met voorbijgaan van het anders in de polisvoorwaarden bepaalde).
Art. 3.1 WAM vereist slechts dat gedekt wordt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van iedere bezitter, houder, bestuurder en passagier van het motorrijtuig, derhalve niet de aansprakelijkheid van de werkgever van voornoemde personen c.q. (in casu) van de bestuurder van het motorrijtuig.
14. Het feit dat in art. r.1 van de garagepolis van verzekeraar B bepaald wordt, dat de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade aan personen of zaken veroorzaakt "door of met het motorrijtuig" gedekt is (derhalve een vrij ruime dekking ten opzichte van de minimaal op grond van de WAM voorgeschreven dekking), maakt het voorgaande niet anders. De aansprakelijk gestelde en aansprakelijk te achten partij, Y, is nu eenmaal geen verzekerde in de zin van de garagepolis.
15. Aldus is er enkel en alleen sprake van dekking op de AVB-polis van verzekeraar A. Voor verzekeraar B waren en zijn geen taken weggelegd. Zij heeft zich dan ook zowel ten opzichte van Y als ten opzichte van verzekeraar A terecht op het hiervoor bedoelde standpunt gesteld.

Het standpunt van verzekeraar B is geheel in overeenstemming met de aard strekking van de met Z gesloten garagepolis (waaronder alleen het motorrijtuig-risico in ruime zin valt, maar niet de werkgeversaansprakelijkheid althans zeker niet de werkgeversaansprakelijkheid van anderen dan de eigen verzekeringnemer van verzekeraar B en met de aard en strekking van de AVB-polis van verzekeraar A, welke polis nu juist met name beoogt het werkgeversrisico van Y af te dekken.

16. Aan de toepasselijkheid en uitleg van de na-u clausule, opgenomen in de AVB-polis van verzekeraar A, komt men op grond van het voorgaande niet meer toe.

Conclusie

17. Er bestaat geen dekking op de garage-polis van verzekeraar B voor de in casu in het geding zijnde (werkgevers) aansprakelijkheid van Y.
Van samenloop is derhalve geen sprake.
Verzekeraar B verzoekt uw Commissie om dienovereenkomstig te oordelen.”

Overwegingen van de commissie

Dit geschil is als samenloopgeschil aan de commissie voorgelegd overeenkomstig artikel 2 lid 2 van haar reglement op grond waarvan de commissie dit geschil in behandeling neemt.

Y is aansprakelijk gesteld voor de schade van de heer X in haar hoedanigheid van werkgeefster van de heer X en de bij het ongeval betrokken bestuurder van de hefftruck. De commissie stelt vast dat partijen de werkgeversaansprakelijkheid van Y voor de veroorzaakte schade erkennen.

Verzekeraar A aanvaardt dat de schade in beginsel op de AVB-verzekering is gedekt op grond van artikel a dat luidt:

“De verzekering dekt niet de aansprakelijkheid voor schade in verband met het houden, (laten) gebruiken of besturen van motorrijtuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen.

Deze beperking geldt niet ten aanzien van:

Niet-kentekenplichtige voertuigen

schade veroorzaakt met of door niet-kentekenplichtige motorrijtuigen, waaronder niet begrepen bromfietsen, Indien ten tijde en ter plaatse van het veroorzaken van de schade een verplichting geldt tot het verzekeren van de aansprakelijkheid voor niet-kentekenplichtige motorrijtuigen overeenkomstig de WAM of een analoge wet, dan dekt de verzekering slechts het meerdere boven hetgeen verzekerd is of verzekerd had dienen te zijn;”

De commissie deelt de mening van verzekeraar A dat de schade op grond van het geciteerde artikel a in beginsel op de AVB-verzekering van verzekeraar A is gedekt.

De commissie stelt vast dat voor de beoordeling van de dekking voor de onderhavige schade voorts van belang zijn de artikelen q.1 en r.1 van: RUBRIEK 'BIJZONDERE VOORWAARDEN MOTORRIJTUIGRISICO' van de verzekering voor garagebedrijven van verzekeraar B.

Artikel q.1. luidt: 'VERZEKERDEN

Verzekerden krachtens deze voorwaarden zijn:

- a. de verzekeringnemer;
- b. de bestuurder en de passagiers van een aan de verzekeringnemer toebehorend motorrijtuig, mits zij met uitdrukkelijke of stilzwijgende toestemming van de onder a genoemde gebruik maken van het motorrijtuig;

- c. de bestuurder en de passagiers van een aan een cliënt toebehorend motorrijtuig gedurende het tijdvak dat de cliënt zijn motorrijtuig aan de verzekeringnemer heeft toevertrouwd'.

Artikel r.1 luidt: 'AANSPRAKELIJKHEID/SCHADE

Verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerden voor schade, aan personen en zaken veroorzaakt door of met het motorrijtuig.'

De commissie stelt vast dat Y niet behoort tot één van de in artikel q.1 vermelde categorieën verzekerde personen, zodat de werkgeversaansprakelijkheid van Y derhalve niet gedekt is onder de verzekering voor garagebedrijven van verzekeraar B. Uit het polisblad van de verzekering voor garagebedrijven blijkt dat niet Y maar Z als verzekeringnemer staat vermeld, terwijl Y ook geen beroep kan doen op een andere verzekerde hoedanigheid.

Conclusie

De commissie concludeert dat er geen samenloop van dekking is voor de veroorzaakte schade. De garageverzekering van verzekeraar B biedt geen dekking voor de veroorzaakte schade; de AVB-verzekering van verzekeraar A biedt wel dekking voor de veroorzaakte schade.

Bindend advies

Partijen hebben zich tot de commissie gewend ter verkrijging van een bindend advies. De commissie geeft als bindend advies dat verzekeraar A dekking zal dienen te verlenen.

Aldus is beslist op 21 juni 2000 door mr M.M.C.J.M. de Nerée tot Babberich, mr D.F. Richters, mr P.P.Roerink en mw. mr A.G. Verhoeven, leden van de Verbondscommissie Samenloop, in tegenwoordigheid van mw mr W.H. Quaedvlieg-Meijer, secretaris

De voorzitter

De secretaris

mr D.F. Richters

mr W.H. Quaedvlieg-Meijer